

Leon Stuchlik **25 IV 1931–26 XI 2022**

Urodzony w Chorzowie, po zdaniu tam matury w 1950 roku, podjął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, uzyskując w 1955 roku tytuł magistra biologii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Był uczniem dwóch koryfeuszy polskiej i europejskiej botaniki i paleobotaniki – profesorów Władysława Szafera i Bogumiła Pawłowskiego.

Jako absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, po studiach zatrudniony w Instytucie Botaniki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, przez całe długie i pracowite życie pozostał wierny naukom Mistrzów. Ukierunkowany przez prof. Szafera, twórcy Krakowskiej Szkoły Paleobotaniki, był przede wszystkim wytrawnym paleobotanikiem – palynologiem, ale pozostał też wierny „pierwszej miłości” – zielonej botanice, kontynuując badania z zakresu florystyki, fitosocjologii i geobotaniki, które zapoczątkował w pracy magisterskiej, pod kierunkiem prof. Bogumiła Pawłowskiego, o roślinności leśnej pasma Policy.

Przez całe życie był etatowo związany z Instytutem Botaniki im. Władysława Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, przechodząc wszystkie etapy życia naukowego w Zakładzie Paleobotaniki Instytutu, aż po tytuł i stanowisko profesora zwyczajnego uzyskany w 1991 roku, i dyrektora Instytutu w latach 1990–1999. Zakładem Paleobotaniki kierował w latach 1982–2001. W czasie jego kierownictwa Zakład Paleobotaniki był jednym z najbardziej liczących się ośrodków badań paleobotanicznych i palinologicznych – kontakty naukowe Profesora i jego współpracowników obejmowały wiele krajów Europy i świata.

Odbył staże naukowe i brał udział w ekspedycjach naukowych do Szwecji w latach 1963–1964; na Kubę w 1970, 1974 i 1981 roku; do Korei Północnej w roku 1982 i 1984; Indii 1976, 1995 i 1998; Niemiec w 1978; na Zakaukazie,

wielokrotnie w latach 1980–1993, a także do Chin. Wyszkolił liczne grono młodych naukowców z dawnej Czechosłowacji, Finlandii, Gruzji, Kuby, Rosji i Wietnamu, a także z wielu ośrodków w Polsce. Ukoronowaniem owocnej współpracy międzynarodowej Profesora i jego współpracowników było zorganizowanie pod jego kierownictwem 5th European Palaeobotanical-Palynological Conference w Krakowie w 1998 roku.

Prof. Stuchlik był członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności, członkiem Sociedad Cubana de Alergologia, Komisji Biologicznej Oddziału PAN w Krakowie i Komisji Paleogeografii Czwartorzędu PAU, przewodniczącym Komitetu Botaniki PAN w latach 1987–1990 i zastępcą przewodniczącego w latach 1990–1999, członkiem Komisji Dyscyplinarnej II Wydziału PAN, członkiem Rad Naukowych Instytutu Botaniki PAN, Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, Rady Fundacji Botaniki Polskiej im. W. Szafera, członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego od 1955 roku, International Organisation of Palaeobotany and NECLIME – międzynarodowej sieci naukowców pracujących nad kenozoiczną ewolucją klimatu i związanymi z nią zmianami ekosystemów kontynentalnych, którą zawiązano w 1999 roku przy jego udziale.

Prof. Stuchlik otrzymał w 1978 roku nagrodę naukową Sekretarza Wydziału II Polskiej Akademii Nauk, był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi w 1986, Medalem Jubileuszowym 100-lecia urodzin W. Szafera i 30-lecia Instytutu Botaniki PAN w Krakowie w tym samym roku, International Medal of the Palaeobotanical Society Lucknow w Indiach w 1999, a także medalami i nagrodami honorującymi jego współpracę z Instytutem Geologii i Geotechniki Czechosłowackiej Akademii Nauk oraz Instytutem Paleobiologii Akademii Nauk Gruzji w Tbilisi.

Był autorem wielu publikacji naukowych z zakresu fitosocjologii, geobotaniki i przede wszystkim palinologii trzeciorzędu i palinotaksonomii, którą to dziedzinę badań zainicjował w Polsce. W zakresie palinologii trzeciorzędu prof. Stuchlik prowadził badania m.in. nad genezą i stratygrafią węgla brunatnych Zagłębia Bełchatowskiego, podsumował neogen Polski Południowej, opracował syntezę paleogeograficzną neogenu dla całej Polski, skorelował flory neogeńskie i plejstocieńskie na obszarze Paratetydy Centralnej i Wschodniej. Wiedza Profesora o współczesnej szacie roślinnej i jego wycucie „zielonej botaniki” uwarunkowały unikatową interpretację relacji zbiorowisk roślinnych w kaukaskich ostojach roślinności trzeciorzędowej z wykorzystaniem palinologicznych badań prób powierzchniowych. Na podkreślenie zasługuje także m.in. jedna z pierwszych w literaturze światowej publikacja z 1981 roku o ziarnach pyłku z trzeciorzędu Antarktydy.

Prof. Stuchlik był redaktorem i animatorem, współtwórcą wybitnego dzieła *Atlas of pollen and spores of the Polish Neogene*, vol. I–IV, publikowanego

w latach 2001, 2002, 2009 i 2014, wyjątkowego w skali światowej. Był wieloletnim współpracownikiem „Excerpta Botanica”, a przede wszystkim – przez 33 lata, w okresie od 1986 do 2019 roku – znakomitym redaktorem „Acta Palaeobotanica”, czasopisma, które za jego czasów zyskało renomę światową i jest unikatowe w dziedzinie paleobotaniki.

Prof. Leon Stuchlik był człowiekiem skromnym, cierpliwym, po gospodarsku zapobiegliwym, niewywyższającym się, życzliwym dla współpracowników i podwładnych. Powszechnie lubianym szefem, kolegą i współpracownikiem wśród rodaków i w kontaktach międzynarodowych, co ułatwiała mu biegła znajomość kilku języków obcych. Do ostatnich lat życia, mimo przejścia na emeryturę, pozostawał czynny w pracy w Instytucie.

Zmarł w wieku 91 lat 26 listopada 2022 roku, po wypadku w drodze do ukochanego Instytutu. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Ewa Zastawniak-Birkenmajer